

Zuɲɲwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá aɲkwa puwaná ba iya Paul, ɲá antara Silwanus, ira Timaute. Ná puwakurte ge kure emnde á Dadaamiya, antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na: Eddemiya Dadaamiya á magakuránmaga ɲgurna, á vakurteva hairire.

Njá á emnde a Taisalauniki am fetarfire-aatare

² ɲere, ɲá aɲkwa slafaná we á ɲere ba kelaazare ge Dadaamiya adaba kure bademme. Ba kelaa má ɲá aɲkwa maga maduwa á ɲere ádeza Dadaamiya, ɲá aɲkwa yehakuryeha kure keni am huđe-aara.

³ Am maduwa á ɲere ɲanna, ɲá aɲkwa yeha názu kwá aɲkwa maganá kure adaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu, antara wáva á kure ge mága hayavire adaba zhera-aara, ira tama yaikke na kwá aɲkwa maganá kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na bademme.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, ɲere ɲá aɲkwa slafaná we á ɲere ge Dadaamiya adaba kure na wá, adaba ɲa dise á ba an diye geni a wayakurtaa ɲane, a dzerakursaa ɲane ge kwa emnde-aarire.

⁵ Am sarte na ɲa balakuraa labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na wá, banjerakuranka á ba áte we ba estuwa, amá ndza ɲa bakurnaa an hakuma á Shedfekwe Cufedfe. Nere diyaɲerdiya geni bademme á názu ɲá bakurná ɲere ɲanna ba jire. Ba kure keni diyakurdiya geni názu ndza ɲa maganaa ɲere ázekure na, ɲa wayakurante ba shagerire.

⁶ Ekkure wá, dabakurtedaba sera á ɲere, dabakurtedaba náza á Yaakadada keni. Adaba shakurushe zlada kwakya adaba elva á Dadaamiya, aley kwá á ba an higa á kure argena, kwá an higa na á vakurtá Shedfekwe Cufedfe na.

⁷ Daaci, an una ɲanna wá, kwá anjka á maraterá garava shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am larde á Makiduniya, an larde á Akaya na bademme.

⁸ Adaba barka á kure, elva á Yaakadada hyemhye am slefe bademme am Makiduniya antara Akaya. Ma áme keni emnde tá cena ba labare á fetarfire á kure áte Dadaamiya, una ɲanna ma ndahaɲerka ɲere keni ba kalle.

⁹ Tá anjka ndahaná ba emnde an ire-aatare, geni ndza kwa lyaɲervaahé, kwa ɲaɲerɲaa á ba an jirire am sarte na ɲá am mba á kure. Zlabe tá anjka á ndaha geni kwa eptsannaa iga ba defideki ge hele, kwa sem sera á Dadaamiya á jirire, kwa anjka á maganá slera ba ge ɲane na ni an shifa na.

¹⁰ Ira paka na ni kwá anjka pakaná kure Egdza-aara na ni watse á epta á sawa am samaya na. Egdza-aara ɲanna wá, ba Yaisu

na ndza a tsantaa ñane am faya, watse á de lyamiya am lámare na á de shá emnde na. Lámare ñanna watse á de magava am sarte na ni má jaaja ervaunđe Dadaamiya am halavuwa á duniya na.

2

Paul ndza a magán estuwa slera á Dadaamiya am Taisalauniki

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya geni duwa á ñere ádezekure na gavka dey.

² Diyakurdiya geni ba lauktu ñá dáada ádezekure keni, ndza ta zlazlanjerse emt-saade, magarañeránmaga palase kwakya am Filipi. Dañeremde ázekure keni, ña de be-
raa ba kelaade-aha zlađe ádaliye kwakya, aley Dadaamiya a fañerem ndzedá keni kwakya am vuwa, geni ñá balakursebale labare á higa na a sawa ázeñara na.

³ Waazu na ñá magaterá ñere ge emnde na wá, gevka elva á fida, baaka elva á danñwire am huđe-aara, ma zlerma keni baaka am huđe-aara ðekideki.

⁴ Ñere wá, ñá bala ba názena á kataná Dadaamiya, adaba zunñwe a habazesaa ñane názu am ervaunđe á ñere, lauktu a fañerar de balatera labare á higa ñanna ge emnde. Estuwa ñere keni ñá bálá ba názena á kataná Dadaamiya arge názu tá kataná ba emnde. Adaba ñane wá, diyaadiya ervaunđe á ñere.

⁵ Ba kure keni diyakurdiya ganakini banjerakuranka elva-aha na emtakemtake áte

we ge badakurbada an nane, bi elva a kátá duksa. Una Dadaamiya diyaadiya jirire-aara bademme.

⁶ Emtu kwá kurken ndza njá kátá yaikkire ázekure emtu? Una estuweka, katanjerka nere yaikkire ma ázekure, ma áza emnde-ara keni dekideki.

⁷ Má áte jirire wá, ma andze njá naba marakuranmára hakuma á nere ge kure, adaba nere na emnde á bela á Yaisu *Almasiihu. Amá slaslanjerka nere una nanna dekideki, baira am sarte na njá ázekure na, ndza na marakuraa ba tsekadfire ba seke njá á tara mama antara egdzara-aara.

⁸ Adaba na wayakuraa nere an ervaunde á nere palle na wá, ba shifa á nere keni ndza wayanjerwaya njá yainya adaba kure. Á tsaaka á ba an labare á higa na a sawa áza Dadaamiya, na de balakuraa nere na, amá ndza na wayakurte ba seke shifa á nere.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi ba kure keni zabe viyakurarka zlada á slera na ndza na shanaa nere am dagave á kure am sarte na ndza na de balakuraa labare á higa na? Vayi vacika ndza njá maga ba slera geni njá shansha ba názu njá zanuze ge we á nere keni, geni a ganjerefka gwatama arge kure.

¹⁰ Emtsaade wá, kure kwá diya ba njiinja ge seyde-aha á nere, Dadaamiya keni diyaadiya bademme geni ndza shagera zlaláva á nere am dagave á kure, ndza baaka duksa mándzawe na na maganaa nere, ndza emtake njá á nere áte kure bademme.

¹¹ Ekkure bademme diyakurdiya geni ma am uwe keni ndza ŋa magakurán ba seke una ni á maganá dada áte egdzara-aara,

¹² ndza ŋá vakurte sawari-aha gergere, ŋá ekhyakurá ervaunđe, ba kelaazare ndza ŋá bakurá ba magaumága názu á kataná Dadaamiya, a cfahakur ge de nja antara ŋane am zlanna-aara, am sleksire-aara na an daradza jipu, wulwule jipu na.

¹³ Duksa palle zlaŋe ádaliye wá, ŋá yainka slafana we ge Dadaamiya adaba ŋane: Am sarte na ndza ŋa de balakuraa elva á Dadaamiya, zharakurka seke elva á ura, amá kwa cenvaahe, kwa lyevaahe an ervaunđe á kure palle geni elva á Dadaamiya ba jirire. Ba jire á kure una Dadaamiya ba jirire. A eptsantaa ba ŋane zlalava á kure kwa emnde na fakurtarfe na.

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, iyau kure keni shakursha názu ndza a shaa emnde á Dadaamiya na tá yeka an zhera á Yaisu *Almasiihu am Yahudiya na: Adaba tá aŋkwa shakuruwa ba emnde a larde á kure zlađa seke una ndza ta shateruwa Yahudiya-aha zlađa ge emnde-aatare na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu na.

¹⁵ Degiya ba Yahudiya-aha ŋanna una ndza ta jaa Yaakadada Yaisu ba seke una ndza ta cebaa nabi-aha werre na. Kina keni tá aŋkwa maganjerá palase ge ŋere ma áme keni bademme. Itare wá, garevge ba seke kelaade-aha á emnde bademme, tá maga ba názu wayaaka ervaunđe á Dadaamiya dekiŋeki na.

¹⁶ Adaba ta ettapa bademme ge piyanerte de balatera elva á Dadaamiya ge emnde a jeba

umele. Itare keni wayarka geni emnde umele tá lyelye shifa-aatare áza Dadaamiya. Kina wá, haypa-aha-aatare ñanna jauje ge ndzedá, nahetenaha am ervaunđe á Dadaamiya mazla-aara, tá de ñezleka am shairiya á Dadaamiya dekideki.

Paul á kátá ba á de tsateraretse zlađe ádaliye ge emnde á Taisalauniki

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, degi ba kwaye vaci tegava á miya antara kure na, ñere ekhyaaka ervaunđe á ñere dekideki, ire á ñere á ba ázekure. Baaka pute na maganjerka ñere geni a shanjeransha de tsakurartse na.

¹⁸ Ge eptsa ádezekure na wá, ñere ndza wayanjerwáyá jipu. Iya Paul wá, ndza ya tapán ser palle-ka geni a shanansha eptsa ádezekure na, amá bademme una ñanna ndza a piyetaa ba Shaitaine.

¹⁹ Ge jirire wá, kure keni gakurevge duksa palle ázenere ge melanjeru ge fa tama á ñere áte Dadaamiya am duksa bademme, gakurevge dalila á higa á ñere; zlađe ádaliye gakurevge dalila á gedá á ñere má de samsa Yaisu *Almasi-ihu.

²⁰ Una ba estuwa, ñá de gedetegeđa adaba kure, ñá de higa á ba áte kure.

3

¹ Am haraare cenaneránka labare á kure dekideki, dzegwaneránka ñere farvaunđe mazla-aara. Daaci ña naba njante, a ba ñere: Ambane ñá bela Timaute ádezekure, ñere ñá njinja emtsaade an ire á ñere am Ataina.

² Timaute na ɲa belanaa ɲere á dezekure na wá, ɲane egdza emmemiya na ɲá aɲkwa maganá slera ge Dadaamiya átirpalle ge balatera labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu ge emnde. ɲa belanaa ɲere ge de fakurem ndzedá am vuwa, geni kwa fetarfe ba shagera áte Yaisu Almasiihu.

³ Ma ware á kure keni a gazleka adaba zladá na kwá aɲkwa bashaná kure na. Má ba zladá wá, ba kure keni diyakurdiya una gevge duksa palle am názu a famiyaare Dadaamiya ge miya emnde a fetarfe.

⁴ Am sarte na ɲa ázekure keni, ndza ɲa ndakurnda bademme ge kure, geni miya wá, ma vaatara keni watse mí ɲezleka am zladá. ɲane una a shaa kure am iga á ɲere na, amá kure diyakurdiya jirire-aara bademme.

⁵ Adaba una ɲanna dzegwanánka farvaunɲe mazla-aara, ya naba bela Timaute ádezekure, geni á de cenɲervacena ɲane má degdege fetarfire á kure. Adaba yá an lyawa jipu geni bi shakurtushe Shaitaine, daaci slera á ɲere gevge ba dey.

⁶ Amá kina wá, saasa Timaute ásezenɲere, a sanɲeraa labare emtakemtaka á sawa ázekure, a banɲerantsa ɲane: Farfe fetarfire á kure, farfe háyávire am dagave á kure. A ba ɲane zlaɲe adaliye: Shagera ervaunɲe á kure áte ɲere, kure keni kwá kumá ba kwa naɲerhe an ice, seke una ni ɲere keni ɲá kumá ba puwete ice áte kure na.

⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, nja ba palase, antara zladá na ɲá naana ɲere na, aley am sarte

na saasa Timaute ásezenere, baðemme saasa higa á ñere aɗaba labare á fetarfire á kure na ña cenáncena farfe na.

⁸ Daaci kina wá, saasa shifa am ñere mazla-aara, aɗaba diyañerdiya geni tsakuraatse degdege, emtake njá á kure an Yaakadada.

⁹ Aɗaba ña shaa higa kwakya áte kure á katafke á Dadaamiya na wá, ma njá slafaná ba ser wanyara we ge Dadaamiya keni, una á hyefka ba názara keni.

¹⁰ Vayi vacika njá ñala ba Dadaamiya geni á melañerumele njá daada á de zharakurzhara, we á ñere una, we á kure una, ge kwarakurse názu zlabé kwá an wedere-aara ge far ge fetarfire á kure na.

¹¹ Daaci sey tá de vañertá ba tara Eddemiya Dadaamiya, tá an Yaakadada á miya Yaisu barama a de zharakurzhára na.

¹² A fakurarefe Yaakadada ge háyáva á kure, geni kwá wayaavewaye am dagave á kure, kwá waya emnde baðemme, ba seke una ni njá aṅkwa wayakurá ñere na.

¹³ Yaakadada á de vakurtá ba estuwa ndzedá, geni kwá de gevge emnde na shagera ervaunde-aatare, baaka duksa mándzawe am itare, vacite na má de samsa Yaakadada á miya Yaisu an emnde-aara. Daaci kwá de gevge emnde cufedfe á ba an jirire áza Dadaamiya.

4

Zlalava shagera na á kataná Dadaamiya

¹ Náwa elva na njá zlaná átekwa na: Ekkure wá, kwarañerakursekwáre baðemme geni tá

njá estara emnde á fetarfe áte una á kataná Dadaamiya na. Diyanerdiya tsa ganakini kwá maganá á ba áte una nanna, amá njá ánkwa á nhalakurnála zlaɓe ádaliye an zhera á Yaakadada Yaisu, fawarfe zlaɓe adaliye á de katafke á de katafke.

² Náwa názu ndza a kwaranersaa Yaakadada Yaisu ge nɓere. Nɓere keni nja kwarakursaa á ba an ndzedá-aara diyakurdiya bademme.

³ Názu á kataná Dadaamiya ázekure wá, á kátá kwá gevge emnde cudedɗe á ba an jirire, kwá tsufa ire á kure ba krette ge mága gwardzire.

⁴ Ma ware edda una á ba an mukse am kure na, sey a mbesembe njá mukse-aara áte una á kataná Dadaamiya, emnde tá de zleba ba itare na.

⁵ Wáyáva á kure áte itare a gevka áɗaba ndzedá á mbagrire seke una ni tá ánkwa maganá emnde na ɗabarka Dadaamiya na.

⁶ Ma ware á kure keni a maganá nka kelaadire an gwardzire ɗekidɗeki ge sleriya-aara. Zlermauka sleriya á kure ɗekidɗeki. Baira ge kure, njá fantau vatene-ka ge bakuránba-aara, ndza fanerakuremfe am vuwa, geni Yaakadada Yaisu á de fateraare shairiya ge jeba á emnde a mága kelaadire nanna.

⁷ Dadaamiya ɗamiteka ge bamiya magaumága gwardzire, amá a ɗamite ge gev emnde-aara, ge nja am cudedɗire.

⁸ Kwáye nane elva nanna; má edda-aara cenaaka, a kwalare ge ura-ka, a kwalare ba ge Dadaamiya na a vakurte Shedekwe Cudedɗe na.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte elva a háyáva

á egdza mamire am dagave á kure emnde a fetarfe wá, ma banerakuránka elva nanna mázla-aara keni ba kalle. Adaba ba kure an ire á kure keni cenakurancena názu a kwarakursaa Dadaamiya ge mága háyávíre.

¹⁰ Ba kina keni má ba háyávíre wá, a'aa kure kwá ánkwa emmága áte emnde a fetarfe na tá am lárde á Makiduniya na baðemme. Aley keni n̄ere n̄á bakurá ba magaumága zlafe ádaliye á de katafke.

¹¹ Iyau, ba seke una ndza ya ndakurnda na wá, magauka gaagusa ðekideki ge tátaya nja áte ye palle, dawmbareka á dem elva á emnde. Ma ware á kure keni a emmága ba mbera-aara.

¹² Daaci má kure gakurevge estuwa wá, ba emnde na zlafe fartarka áte Yaisu *Almasiihu na keni, watse tá fa zherwe áte kure, kure keni kwá de weshateranteka ire ge emnde, kwá de n̄aleka duksa áze itare.

Vaci eptsa á Yaakadada á sa am samaya

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu n̄á bakurná n̄ere áte emnde na zlauzle shifa-aatare am duniya na; geni kure keni njauka an dzámá ire seke emnde na baaka táma-aatare ge sha shifa umele am iga á emtsa na.

¹⁴ Miya wá, famitarfe geni ndza emtsamtsa Yaisu, amá tsettse am fáyá. Estuwa, mí naba fetarfe zlafe ádaliye geni emnde na tá emtsa am fetarfire na wá, Dadaamiya keni á de tsatertetse geni tá de n̄já antara Yaisu.

¹⁵ Náwa elva na ndza n̄a shanaa n̄ere áza Yaakadada, a ba n̄ane wá: Vaci eptsa-aara á

sawa am samaya ḡanna wá, watse mí desá mi-ka zunḡwe arge emnde na emtsaremtsa na, á bina.

¹⁶ Vacite ḡanna wá, Dadaamiya á de ndasendahe elva-aara á ba an ká kwára. Male á malika-aha keni á de keta kwara, a ndahese náza-aara. Derkwákwá á Dadaamiya keni tá de fertanteferta, lauktu á de tsekwa Yaakadada á sawa am samaya. Am iga á una ḡanna maa, tá de tsettse emnde a fetarfe na ndza matsarmatsa werre na am fáyá,

¹⁷ lauktu á de dámida Dadaamiya átirpalle antara miya emnde na watse má an shifa na bademmire á miya á dem kumba, mí de ja ire an Yaakadada am zhegela. Kwaye ḡane njá á miya na ni watse mí de njá estuwa áza Yaakadada dem ba ge đekideki.

¹⁸ Kwa cenáncenka-he una bademme? Ekhyawakhya ervaunḡe á kure an elva ḡanna ma vaatara keni am dagave á kure.

5

Ma vaatara keni njawinja am niya á kure ge ufa Yaakadada

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte sarte na á de sawa duksa-aha ḡanna átekwa na maa, kure, ma banjerakuranka mazla-aara keni ba kalle.

² Adaba kure keni diyakurdiya bademme, geni vacite na Yaakadada á de eptsa á sawa na wá, watse ba bresse ba estuwa ba seke sawa á neyle.

³ Á ba am sarte na tá de banba emnde: Kina wá, anḡwa hairire na, kefa-aatare ba ge đekideki na keni á de tsekwateraare á ba am sarte ḡanna, am bressire ba estuwa seke má á

tsekwaara yá egdzere ge mukse á huđe. Vacite ɲanna wá, watse baaka ɲezla-aatare đekideki.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa kure wá, gakurevka ba seke emnde na tá am tabedammire na, geni á se shakursha sarte ɲanna am bressire ba estuwa.

⁵ Bađemmire á kure, kwa ba seke emnde na tá zlalá am parakkire á vaciya na. Miya emnde a fetarfe wá, bađemmire á miya gamiyevka ba seke emnde na ni tá zlalá am tabedammire á vayiya na.

⁶ Adaba una ɲanna wá, paumika hare, njawamika ba seke emnde umele, weshawamiyanteka enkale á miya an duksa umele đekideki.

⁷ Njá ba nja keni ábi tá paná ba emnde na tá am vayiya na hare. Am larde-aha á miya, enkale am ire á emnde tá weshante á ba an vayiya ɲanna.

⁸ Amá miya wá, samiyesse am vayiyire, gamiyevge emnde a zlala am parakkire á vaciya. Adaba una ɲanna, njawaminja an enkale á miya, fawamitarfe áte Yaisu *Almasiihu, magawamimaga háyávire. Duksa-aha ɲanna gevge ba seke kebebbe á miya ge tsufa vuwa á miya. Zlabe ádaliye: faumifa táma ba shagera áte vacite na watse á de ɲezlamisenjezle Dadaamiya ba ge đekideki na. Táma ɲanna keni gevge ba seke tunjur ge tsufa ire á miya.

⁹ Njauminja ba estuwa, adaba Dadaamiya dzeramiseka ge za miya an shairiya má de jaaja ervaunđe, amá a dzeramise geni á ɲezlamisenjezle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

¹⁰ Yaisu Almasiihu wá, ndza a emtsaa adaba miya. Ndza a emtsaa adaba miya geni watse mí de njá kerde antara nane. Una ma emt-samimetsa, ma watse má á ba an shifa á miya emtsaade keni, watse mí de njá kerde má eptsaptsa á sawa.

¹¹ Kwa cenanceneka-he una bademme? Ma ware á kure keni a fanemfe ndzedá am vuwa ge ura umele an nane, melawanumele ge ire á kure ma vaatara keni, áte una kwá ankwá maganá kure kina na.

Názu á kwaratersá Paul am halavuwa á elva-aara

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, njá ankwá á nhalakurnjála: taslawá á kure, faufa zherwe áte emnde na a dzeratersaa Yaakadada ge maganaa slera-aara am dagave á kure na, a dzeraterse ge fakuru hyema antara tá kwarakurse elva-aara na.

¹³ Faufa zherwe áte itare, marawateránmara háyáva á kure adaba slera na tá maganá itare am dagave á kure na. Iyau, njawinja áte emtakire am dagave á kure kwa emnde a fetarfe bademme.

¹⁴ Ná ankwá á nhalakurnjála zlafe adaliye egdzar mama-aha-aaruwa, taslawá á kure, valawaterarvale ge emnde a mága masefire na tá am dagave á kure; fawateremfe ndzedá am vuwa ge emnde na tá shekwaaka gázla na; melawaterumele ge emnde na baaka payda-aatare; fawaterfe ervaunje ge emnde bademme.

15 Ekkure wá, faufa hyema ba shagera, eptsawannaaka emtaŋkire ge ura an emtaŋkire. Arge una ŋanna wá, ma vaatara keni wavauwáva ba shagera ge mága maggwire am dagave á kure, magaumága una ŋanna áte emnde bademme.

16 Ma vaatara keni njawinja á ba an higa á kure.

17 Magaumága maduwa, icawanseka d'ekideki.

18 Ma a shakur vaatara duksa keni, bawanánba ususe ge Dadaamiya, una ma emtakire, ma emtaŋkire keni. Una duksa na á kataná Dadaamiya ázekure emnde na gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

19 Piyawanteka d'ekideki ge Shedekwe Cudedde slera-aara.

20 Estuwa, má ura á ndahá nabiyire keni, epsawanaaka elva-aara.

21 Ma uwe keni lawanaale emtsaade ba shagera, lauktu kwá ŋanaaŋa una shagera am hufe-aara.

22 Bademme á názu átuge shagerkire na, kure sawansese ire á kure am hufe-aara.

23 Dadaamiya na edda á vamita hairire na, a gakurvege ba ŋane zlaŋe adaliye emnde cudedde bademme, am enjkale á kure, am shifa á kure, ira vuwa á kure bademme. Daaci á de jerka duksa mándzawe am kure d'ekideki vaci eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

24 Dadaamiya na a dzerakursaa ŋane ge gakurve emnde-aara na wá, ŋane á eptseka elva-aara d'ekideki, á de gakuranvege ba ŋane una ŋanna.

²⁵ Na baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge n̄ere keni.

²⁶ Gauga use-aha á n̄ere ba shagera am dagave á kure emnde a fetarfe.

²⁷ Yá magakurá ba tasle, an zhera á Yaakadada, ndaundaha wakita na á katafke á emnde a fetarfe bademme.

²⁸ Ngurna na á magaterá Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ge emnde na, a hyetehye áte kure bademme.

Wandala
The Holy Bible in the Wandala language of
Cameroon
La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wandala

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source
files dated 13 May 2025

dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d